

URZĄD MIASTA IŁAWY

Biuro Rady Miejskiej
WPŁYNEŁO

Data 6.06.18H

Podpis MKS

Wolontariat wśród iławskiej młodzieży

Aktywność społeczna i obywatelska stanowią ważny aspekt życia osób, grup i większych zbiorowości. Bez nich nie może rozwijać się społeczeństwo obywatelskie w nowoczesnym państwie demokratycznym.

Oddolność, współpraca, zaufanie, solidarność i dobro wspólne to niektóre z wartości kształtujących samoorganizujące się społeczności lokalne. Jednym z przejawów tej aktywności jest działalność organizacji pozarządowych, która opiera się na zaangażowaniu obywateli – świadczeniu przez nich pracy społecznej na rzecz organizacji, do których należą i/lub w których organach statutowych (np. zarząd, komisja rewizyjna) pełnią funkcje, a także wolontariat.

Wolontariat oznacza „świadomą, dobrowolną i nieodpłatną pracę wykonywaną na rzecz innych, wykraczającą poza więzi rodzinno-przyjacielsko-koleżeńskie”¹. Nie każda praca bez wynagrodzenia mieści się w zaproponowanej definicji.

Wolontariatem nie są na przykład obowiązki wykonywane na rzecz własnego gospodarstwa domowego, pomoc członkom rodziny czy przyjaciołom. Nie są nim również praktyki studenckie czy bezpłatne staże w firmach. Należy zarazem podkreślić, że osoba angażująca się w wolontariat powinna być ochotnikiem oraz rozumieć charakter wykonywanej przez siebie pracy.

Kolejnym ważnym elementem definiującym wolontariat w Polsce jest zamknięty krąg podmiotów, które mogą korzystać z pracy wolontariuszy. W świetle ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jedną z grup podmiotów, które mogą angażować wolontariuszy do swoich działań, są organizacje pozarządowe, jednak wyłącznie w zakresie ich działalności statutowej, w szczególności w zakresie działalności pożytku publicznego, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej.

URZĄD MIASTA IŁAWY

Jak ważny jest wolontariat dla organizacji pozarządowych w Polsce pokazują badania, w szczególności prowadzone od 20 lat przez Stowarzyszenia Klon/Jawor pt. „Kondycja organizacji pozarządowych”.

Raport z badań przeprowadzonych na przełomie 2021 i 2022 r. podaje, że 61% organizacji pozarządowych angażuje wolontariuszy i wolontariuszki, zaś przeciętna ich liczba w organizacji to 5 osób, z tego 2 osoby działają na rzecz fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych regularnie, co najmniej raz w miesiącu. Co ciekawe, odsetek organizacji opierających się wyłącznie na nieodpłatnej pracy względem roku 2002 zmniejszył się o 20 punktów proc., jednak nadal około co trzecia organizacja (35% badanych) działa tylko dzięki pracy społecznej, a pozostała część organizacji korzysta z pracy odpłatnej, choć w różnej formie i zakresie – 24% organizacji zleca płatną pracę sporadycznie, natomiast 41% organizacji regularnie płaci za pracę (co najmniej jednej osobie) ⁱⁱ.

Wolontariat organizowany przez fundacje, stowarzyszenia i inne organizacje społeczne daje wiele korzyści, zarówno osobom go świadczącym, jak i tym z niego korzystającym. Z perspektywy wolontariusza istotny jest wymiar psychologiczny, a więc możliwość "sprawdzenia się", odczuwanie radości i satysfakcji, lepsze samopoczucie i poprawa samooceny, na równi z rozwojem kompetencji osobistych i społecznych ważnych w codziennym funkcjonowaniu, w kontaktach z innymi ludźmi i pracy. w zespole. Osoba angażująca się w nieodpłatną pracę może zyskać większe poczucie sprawczości i wiarę w swoje możliwości rozwinąć empatię, a także cechy takie jak otwartość, obowiązkowość, odpowiedzialność. Ponadto w zależności od tego, czym zajmuje się ochotnik, świadczona przez niego praca może być przestrzenią do uczenia się nowych rzeczy, zdobywania umiejętności, kwalifikacji oraz doświadczenia, które może wykorzystać później w życiu zawodowym. Aktywność wolontariacka to również możliwość, aby pozostawać nadal „aktywnym społecznie po utracie zatrudnienia lub przejściu na emeryturę czy rentę” ⁱⁱⁱ.

Wolontariat ma ponadto duże znaczenie dla sfery społecznej. Nierzadko poprzez możliwość przysłowiowego „wyjścia z domu” i zaangażowania się w działania na rzecz osób potrzebujących pomocy, społeczności lokalnej czy środowiska, daje ochotnikom okazję do poznania nowych ludzi, nawiązania cennych relacji interpersonalnych czy integracji ze społecznością. Nade wszystko może stanowić pozytywną formę aktywności, alternatywną

URZĄD MIASTA IŁAWY

względem biernych czy mniej konstruktywnych metod spędzania czasu wolnego - szczególnie cenną w przypadku dzieci, młodzieży i dorosłych, którzy przywykli do biernego stylu życia (spędzają czas wolny np. oglądając telewizję lub grając na komputerze) albo osób, które podejmują się zachowań ryzykownych. W tym kontekście może mieć więc również istotne znaczenie profilaktyczne.

Omawiając korzyści wynikające z wolontariatu nie sposób też pominąć zysków, które daje instytucjom i organizacjom korzystającym z nieodpłatnej pracy ochotników. Angażując wolontariuszy, podmioty te zyskują dodatkowe „siły” do realizacji swoich zadań w znacznie szerszym niż dotąd zakresie, co jest szczególnie istotne w przypadku organizacji społecznych. Jeśli wolontariat jest dobrze, mądrze zorganizowany, zyskuje wolontariusz i podmiot, który organizuje jego pracę. I nie chodzi tylko o „darmowego” pracownika. Tym bardziej, że po stronie organizacji co do zasady pojawią się koszty związane z rekrutacją ochotników, zapewnieniem im właściwych warunków do wykonywania świadczeń, skutecznym wsparciem i motywowaniem do pracy, a także takim zakończeniem współpracy, aby otwierać perspektywy dalszego rozwoju dla obu stron (bez względu na to, czy wolontariusz zostanie w tej organizacji na dłużej, czy też nie).

Równie ważne są korzyści z wolontariatu dla jego odbiorców - osób i rodzin otrzymujących wsparcie, na których dobro ukierunkowane są działania, a także dla środowiska lokalnego i świata przyrody, które zostają ulepszone w jakimś aspekcie lub aspektach. Praca wolontariuszy nierzadko wypełnia luki, nisze w zakresie dostępu do usług społecznych oraz działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście należy również dodać, że wolontariat nie jest celem samym w sobie, natomiast jest środkiem czy też narzędziem, które pozwala osiągać cele ważne dla państwa i społeczeństwa.

Wolontariat szkolny

We wszystkich szkołach podstawowych w Iławie funkcjonują Kluby Wolontariatu, działające na obszarze danej placówki.

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika Iławie, ilość stałych wolontariuszy zrzeszonych w klubie – 54 osoby, uczniowie klas 4-7,
2. Szkoła Podstawowa nr 2 z oddziałami integracyjnymi im. Marii Konopnickiej w Iławie, ilość stałych wolontariuszy zrzeszonych w klubie – 40 osób, uczniowie klas 4-8,

URZĄD MIASTA IŁAWY

3. Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Olimpijczyków w Iławie, ilość stałych wolontariuszy zrzeszonych w klubie – 30 osób, uczniowie klas 5-8,
4. Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Polskich Podróżników w Iławie, ilość stałych wolontariuszy zrzeszonych w klubie – 40 osób, uczniowie klas 4-8,
5. Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Iławie, ilość stałych wolontariuszy zrzeszonych w klubie – 30 osób, uczniowie klas 7-8.

Łączna ilość stałych wolontariuszy w szkolnych Klubach Wolontariatu w roku 2023, to **194** osób.

Działania tych kół nie ograniczają się tylko do działań w szkołach, często są to akcje ogólnopolskie, takie jak: „Góra Groszy”, „Razem na święta”, „Szlachetna Paczka”, „Dziewczynka z zapałkami”, WOŚP, akcja „Sprzątanie świata”.

Działania realizowane przez wolontariuszy w szkołach w roku 2023:

1. Pomoc w iławskim Schronisku dla zwierząt.
2. Włączenie się do akcji ekologicznej "#SprzątamydlaPolski.
3. Pomoc dla niewielkiej mniejszości Polaków w Borysławiu.
4. Sadzenie drzew miododajnych sposobem na ochronę bioróżnorodności w powiecie iławskim.
5. Wolontariat na rzecz Mobilnego Laboratorium i Strefy Kreatywności.
6. Ile waży Św. Mikołaj? akcja zorganizowana przez Fundację Szczęśliwe Dzieciństwo.
7. Sprzedaż słodkości na cele statutowe Szkolnego Koła Wolontariatu.
8. Zakup podręczników do religii dla czworga uczniów z Ukrainy na wniosek nauczyciela religii.
9. Przygotowanie Paczki wielkanocnej z żywnością dla jednej rodziny z Ukrainy.
10. Zabezpieczenie szkolnej imprezy sportowej - wiosenny Bieg Kopernika.
11. Przygotowanie stoisk i obsługa Festynu Rodzinnego.
12. Akademia dojrzewania - ogólnopolski projekt edukacji prozdrowotnej dla dziewcząt.
13. Ogólnopolski Program Profilaktyki Czerniaka - edycja 2023/2024.
14. Szkolna zbiórka najpotrzebniejszych artykułów dla poszkodowanych z Ukrainy.
15. „Autobusy pełne darów do Mikołajewa” zbiórka charytatywna na rzecz potrzebujących w Mikołajewie na Ukrainie.
16. „Małe- wielkie rzeczy!”- wsparcie dla najmłodszych mieszkańców Mikołajewa.
17. Zbiórka plastikowych nakrętek na rzecz podopiecznych z Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Iławie.
18. Dzień Kolorowej Skarpetki (Dzień Osób z Zespołem Downa).
19. Międzynarodowy Dzień Świadomości Autyzmu.
20. Światowy Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych.

URZĄD MIASTA IŁAWY

21. Dzień Dobrych Uczynków.
22. Dzień Przyjaciela.
23. Dnia Dziecka (prawa dziecka).
24. Planowanie i propagowanie zbiórki charytatywnej na rzecz potrzebujących zwierząt w Schronisku dla Zwierząt w Iławie; przeprowadzenie zbiórki.
25. „Paczka dla Seniora”, zbiórka produktów, pakowanie, organizacja transportu.
26. Przygotowanie i organizacja kiermaszy charytatywnych na rzecz osób i dzieci z niepełnosprawnościami przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci w Iławie.
27. Współpraca z Przedszkolem Miejskim nr 2 Integracyjnym w Iławie (sianie łąki kwietnej z przedszkolakami na terenie naszej szkoły, sadzenie drzewek miiododajnych na terenie przedszkola).
28. Przygotowywanie gazetek informacyjnych o tematyce specjalnej lub dotyczącej bezpieczeństwa podczas ferii, wakacji, rozwijanie kompetencji społecznych.

Ponadto, młodzież angażuje się w działania organizacji pozarządowych zarejestrowanych w mieście Iława oraz grup nieformalnych z naszego miasta. Przykładem może być współpraca przy organizacji: I Forum Iławskiej Młodzieży, festiwalu kultury młodzieżowej Broken Ball.

Wolontariat jako praca społeczna w realizacji zadań publicznych:

W roku 2023 Gmina Miejska Iława wsparła finansowo zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe a w ich ramach podmioty trzeciego sektora angażowały wolontariuszy do swoich działań.

Przygotował:
Wojciech Jankowski

z up. Burmistrza
I ZASTĘPCA BURMISTRZA

Dorota Kamińska

BURMISTRZ
MIASTA IŁAWY

Dawid Kopaczewski

ⁱ Definicja zaproponowana przez Ogólnopolską Sieć Centrów Wolontariatu; zob. <https://wolontariat.org.pl/wolontariusze/kim-jest-wolontariusz/>

ⁱⁱ <https://kondycja.ngo.pl/>

ⁱⁱⁱ Długofalowa polityka rozwoju wolontariatu w Polsce, Warszawa 2011, s. 6, publikacja dostępna on-line: <https://wrzos.org.pl/download/Dlugofalowa%20polityka.pdf>

